

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Криворізький національний університет
ГО «Асоціація молодіжних працівників України»
ГО «Молодіжна платформа»
WSHIU Akademii Nauk Stosowanych, Poland
Webster University, Georgia
Scientific Center of Innovative Research OÜ, Estonia
Громадська спілка «ЛІГА АУДИТОРІВ УКРАЇНИ»
Запорізький національний університет
Полтавський університет економіки і торгівлі
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Державний податковий університет
Херсонський державний аграрно-економічний університет
Львівський торговельно-економічний університет
Turku University of Applied Sciences, Finland
University of Occupational Safety Management in Katowice, Poland

«МАЙБУТНЄ ~ АУДИТ»

МАТЕРІАЛИ

**МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
(м. Кривий Ріг, 15 січня 2026 р.)**

ФОП Барихіна Н.Л.
Кривий Ріг

2026

УДК 657.6
ББК 65.05
М23

Редакційна колегія:

СТУПНІК М.І., д.т.н., професор, ректор Криворізького національного університету
КРАПИВКО М.Л., член Ради Громадської спілки «Ліга аудиторів України», виконавчий директор аудиторської фірми «Бухгалтер»

МІЩУК Є.В., д.е.н., професор, завідувачка кафедри маркетингу, обліку, оподаткування та публічного управління Криворізького національного університету

Рецензенти:

ПЛАКСІЄНКО В.Я. – професор кафедри бухгалтерського обліку і аудиту Полтавського університету економіки і торгівлі, д.е.н., професор

ДАШКО І.М. – професор кафедри управління персоналом та маркетингу Запорізького національного університету, д.е.н, професор

НУСІНОВА О.В. – член ради директорів Smart corporate service LLC, DBA з корпоративного управління, д.е.н., професор

Затверджено до друку рішенням вченої ради
Криворізького національного університету
(протокол № 7 від 21.01.2026)

Майбутнє – аудит

М23 Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Кривий Ріг, 15 січня 2026 р.) : тези доповідей / редкол.: М.І. Ступнік, М. Л. Крапивко, Є.В. Міщук [http://ds.knu.edu.ua/jsrui/handle/123456789/8694]. – Кривий Ріг : Вид. ФОП Барихіна Н.Л., 2026. – 550 с.

ISBN 978–617-8766-15-3 (e-book)

Матеріали конференції містять спадщину видатного ученого професора Володимира Яковича Нусінова у розвиток науки та освіти, а також результати досліджень наукової спільноти з в галузі обліку, оподаткування, маркетингу, економіки, фінансів, публічного управління та адміністрування, менеджменту, права.

Особлива увага приділена актуальним проблемам управління бізнесом в умовах сьогодення.

Матеріали конференції призначені для здобувачів освіти економічних спеціальностей, науково-педагогічних і педагогічних працівників, практикуючих аудиторів та всіх зацікавлених осіб.

УДК 657.6
ББК 65.05

ISBN 978–617-8766-15-3 (e-book)

© Криворізький національний університет, 2026
© ФОП Барихіна Н.Л., 2026

У добу цифровізації, глобалізації та багатомовного ринку компанії повинні переглядати свої мовні стратегії, адаптувати їх до нових вимог і включати мовну політику до загальної системи стратегічного управління.

Таким чином, мова та її регулювання стають не просто засобом комунікації, а повноцінним конкурентним ресурсом, який здатен забезпечити бізнесу стабільне зростання та стійкі переваги у швидкозмінному середовищі.

Список використаних джерел

1. CSA Research. Can't Read, Won't Buy — B2C Study. 2020.
2. Spolsky, Bernard. Language Policy. Cambridge University Press, 2004.
3. Shohamy, Elana. Language Policy: Hidden Agendas and New Approaches. Routledge, 2006.

Шендригоренко М.Т.

*к.е.н, доцент, доцент кафедри менеджменту та фінансів
Маріупольський державний університет*

Ямбаршев К.О.

*здобувач вищої освіти ступеня бакалавр
ОПП «Облік і оподаткування»
спеціальності «Облік і оподаткування»
Маріупольський державний університет*

АУДИТ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ: ВИКЛИКИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ

Сучасне економічне середовище України характеризується високим рівнем турбулентності, невизначеності та багатовекторних ризиків, що зумовлені воєнними діями, структурними дисбалансами ринку, зміною логістичних ланцюгів та посиленням зовнішніх і внутрішніх загроз. За таких умов зростає значення аудиту як інструмента забезпечення прозорості й підзвітності бізнесу, а також як механізму зміцнення економічної безпеки держави [1]. Аудиторська професія набуває стратегічної значущості, оскільки саме вона гарантує об'єктивність, достовірність і цілісність фінансової інформації, необхідної для ухвалення управлінських, інвестиційних рішень [2].

Воєнні події зумовили появу комплексу проблем, які докорінно відрізняються від довоєнних викликів аудиторської практики. До них належать: суттєві труднощі з доступом до первинної документації, релокація підприємств, втрата архівів, пошкодження об'єктів контролю; суттєва невизначеність щодо реальної вартості активів та їх знецінення; зростання випадків шахрайства внаслідок ослаблення системи внутрішнього контролю; необхідність переоцінки ризику безперервності діяльності; формування альтернативних підходів до інвентаризації майна суб'єктів господарювання. Усі ці чинники потребують перегляду традиційних аудиторських процедур, розроблення нових методик отримання аудиторських доказів і ґрунтового аналізу ризиків.

В умовах зростаючої складності бізнес-процесів особливого значення набуває ризик-орієнтована модель аудиту, яка дає змогу не тільки визначати ділянки з підвищеною ймовірністю суттєвих викривлень, але й адаптувати програму перевірки до рівня невизначеності зовнішнього середовища. Важливими об'єктами уваги є оцінка знецінення основних засобів, перевірка реальності запасів, що перебувають у зонах ризику, аналіз ліквідності дебіторської заборгованості, аудит операцій, пов'язаних із гуманітарною допомогою, а також розкриття інформації про загрози неперервності діяльності. Зростає потреба у використанні аналітичних процедур, що дозволяють оцінювати вплив макроекономічних та галузевих ризиків на достовірність показників фінансової звітності.

Подальший розвиток аудиту безпосередньо пов'язаний із цифровою трансформацією. Розширюється застосування віддалених методів аудиту, хмарних сервісів, інтелектуальних систем, інструментів автоматизованого аналізу даних, технологій блокчейну [3]. Такі рішення дозволяють переосмислити підходи до формування аудиторських доказів, мінімізувати людський фактор, підвищити швидкість обробки інформації та забезпечити прозорість бізнес-процесів. Штучний інтелект стає ключовим інструментом глибинного аналізу аномалій у великих масивах даних, дозволяючи аудитору зосередитися на інтерпретації та оцінці ризикових зон.

Вважаємо, що у післявоєнний період значно зросте потреба в аудиті проєктів міжнародної фінансової допомоги, державних програм відновлення та інфраструктурних ініціатив. Прозорість використання коштів донорів, ефективність реконструкційних заходів, відповідність витрат встановленим критеріям – важливі передумови відбудови країни та збереження міжнародної довіри. Світовий досвід свідчить, що високоякісний незалежний аудит є обов'язковою умовою прозорості державних фінансів та мінімізації ризику нецільового використання ресурсів.

Підвищення ефективності аудиторської діяльності в Україні потребує комплексних і системних заходів, спрямованих на модернізацію методологічної бази, розширення інструментарію перевірок та зміцнення професійної компетентності аудиторів.

Серед ключових напрямів удосконалення слід виокремити такі.

По-перше, важливим завданням є всебічне методичне оновлення аудиту, що передбачає адаптацію міжнародних стандартів до воєнних і поствоєнних реалій ведення бізнесу. Це включає необхідність розроблення спеціалізованих рекомендацій щодо оцінювання втрат і пошкоджень активів, визначення знецінення майна, документування операцій у разі відсутності первинних даних, а також врахування форс-мажорних обставин у фінансовій звітності. Окремої уваги потребує методологія підтвердження обставин, які унеможливають проведення інвентаризації, та розроблення альтернативних процедур збору аудиторських доказів, що забезпечують достатній рівень упевненості аудитора.

По-друге, необхідно посилити процедури визначення безперервності діяльності підприємств, оскільки дефіцит фінансових ресурсів і руйнування

інфраструктури виступають ключовими факторами ризику. Запровадження моделей прогнозування фінансової стійкості, аналізу ймовірності банкрутства, оцінювання грошових потоків у різних сценаріях розвитку подій дозволяє аудиторам більш якісно оцінювати здатність підприємств продовжувати діяльність та своєчасно виявляти ризики неплатоспроможності.

По-третє, сучасні умови потребують поглиблення професійної підготовки аудиторів. Особливо важливими стають компетентності у сфері управління ризиками, дослідження шахрайських схем, аналізу транзакційної активності та оцінювання збитків, завданих підприємствам унаслідок воєнних дій. Підвищення кваліфікації є основою для формування здатності аудитора працювати з нестандартними ситуаціями, критичними даними та високоризиковими операціями.

По-четверте, актуальним напрямом є модернізація системи внутрішнього контролю на підприємствах, що передбачає запровадження систем моніторингу ризикових операцій та ефективного внутрішнього аудиту. Це сприятиме своєчасному виявленню порушень, підвищенню прозорості бізнес-процесів і зменшенню можливостей для шахрайських дій та фінансових маніпуляцій.

По-п'яте, значна увага має приділятися цифровізації аудиторських процедур, зокрема інтеграції автоматизованих алгоритмів аналізу даних, засобів віддаленого аудиту, блокчейн-технологій та інтелектуальних систем опрацювання інформації. Такі інструменти дозволяють аудиторам оперативно аналізувати великі масиви даних, ідентифікувати аномалії, скорочувати трудомісткість процедур та підвищувати точність оцінювання ризиків.

По-шосте, важливим кроком є розширення міжнародної кооперації, що сприятиме впровадженню найкращих світових практик, уніфікації українських підходів із міжнародними стандартами та поглибленню довіри до результатів аудиту з боку зовнішніх інвесторів і міжнародних фінансових інституцій. Співпраця з професійними організаціями, участь у міжнародних навчальних програмах та обмін досвідом дозволять підвищити якість аудиторських послуг і зміцнити інституційну спроможність української аудиторської системи.

Отже, аудит у сучасній Україні проходить стадію глибокої трансформації, спрямованої на зміцнення фінансової дисципліни, підвищення прозорості та формування умов для ефективного відновлення економіки. Підвищення якості аудиторських процедур, їх адаптація до нових викликів і інноваційних змін, а також зміцнення професійної компетентності аудиторів є ключовими факторами, що визначатимуть спроможність країни забезпечити стабільність, розвиток і довіру до економічної системи у післявоєнний період. Водночас, стратегічного значення набуває впровадження сучасних цифрових технологій, інтелектуальних систем аналізу даних і блокчейн-рішень, які дозволяють підвищити ефективність аудиторського контролю, зменшити ризики шахрайства та покращити оперативність прийняття управлінських рішень.

Список використаних джерел

1. Гевлич Л.Л. Диджитал-аудит: світова та вітчизняна практика. *Економіка і організація управління*. 2023. № 3. (51). С.24-33.
2. Кравченко І. Й. Перспективи впровадження інструментів цифрової економіки в систему статистичного аналізу, бухгалтерського обліку та аудиту. *Облік і фінанси*. 2022. № 3 (97). С. 12-20. doi: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2022-3\(97\)-12-2](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2022-3(97)-12-2)
3. Король С. Я., Ключко А. О. Цифрові технології в обліку й аудиті. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2020. № 1. С. 170-176. doi: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2020-1-29>.

Шепелюк В.А

*к.е.н., доц., доцент кафедри маркетингу, обліку,
оподаткування та публічного управління
Криворізький національний університет*

ЄДИНИЙ ЗБІР З ФІЗИЧНИХ ОСІБ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ: ОБЛІКОВО-ПОДАТКОВІ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ

Оподаткування доходів фізичних осіб є одним із ключових елементів податкової системи держави, оскільки поєднує фіскальні інтереси бюджету з реалізацією соціальної функції держави. У сучасних умовах податок на доходи фізичних осіб виконує не лише бюджетоутворюючу роль, а й виступає важливим інструментом соціально-економічного регулювання, впливаючи на рівень зайнятості, диференціацію доходів населення та адресність державної підтримки домогосподарств. У наукових дослідженнях наголошується, що для підвищення соціальної справедливості оподаткування доцільним є узгодження механізмів оподаткування праці з системою соціальних трансфертів та застосування адресних податкових інструментів, здатних зменшувати нерівність без підвищення базових ставок податку [1].

В Україні податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) традиційно належить до бюджетоутворюючих податків і забезпечує значну частку надходжень до державного та місцевих бюджетів. Водночас сучасні соціально-економічні виклики, зростання бюджетних потреб, а також необхідність підвищення прозорості та ефективності використання публічних фінансів зумовлюють актуалізацію наукових дискусій щодо вдосконалення механізму оподаткування доходів громадян. Особливої уваги потребує проблема фрагментарності платежів, які справляються з доходів фізичних осіб, що ускладнює адміністрування та негативно впливає на сприйняття податкового навантаження платниками.

Окремим чинником актуалізації цієї дискусії є паралельне функціонування ПДФО та військового збору, які справляються з однієї податкової бази та мають подібний механізм утримання. У фахових публікаціях підкреслюється, що така модель знижує прозорість податкової системи, ускладнює контроль за цільовим використанням коштів і не сприяє зростанню довіри платників